

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 3390

гр. София, 29.10.2025 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО 18 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и девети октомври през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Иван Ал. Стоилов

като разглежда докладваното от Иван Ал. Стоилов Частно наказателно дело № 20251100206410 по описа за 2025 година

Производството е по реда на 411б от НПК.

Образувано е по жалба на Н. П. Н. срещу постановление на ад-хок прокурора Д.Т. от 06.10.2025 г., с което е отказано образуване на досъдебно производство по преписка 11/2025 г. по описа на ВКП срещу и. ф. главен прокурор Б.Б.С. за извършено престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК.

В жалбата се излага становище, че след датата 21.07.2025 г. (а не датата 25.07.2025 г., както било първоначално посочено в сигнала по чл. 208 от НПК) и. ф. главен прокурор Б.С. нелегитимно бил „окупирал“ длъжността „и. ф. главен прокурор“. Ад-хок прокурорът незаконосъобразно бил използвал като предлог едно закононарушение на ПК на ВСС, за да откаже да изпълни законовите си задължения, доколкото цитираното от нея в обжалваното постановление решение на ПК било от дата 24.09.2025 г. - далеч след образуването на преписка 11/2025 г. вследствие на сигнала на жалбоподателя, препратен на ад-хок прокурора от ВКС на 05.09.2025 г. В хронологичен порядък на 11.08.2025 г. сигналът бил входиран във ВКС, на 05.09.2025 г. ВКС препратил сигнала до ад-хок прокурора Т., а тя изпратила писмо до ПК на ВСС, получено на 23.09.2025 г., като веднага, на 24.09.2025 г., ПК на ВСС гласувала съответното решение за Б. С.. Прави се извод, че г-жа Т. се позовавала на решение на ВСС, което не е било част от правния мир към момента на образуване на преписката пред нея, като по този начин тя дала възможност на ПК на ВСС да „санира“ своето бездействие от 21.07.2025 г. до 24.09.2025 г., след което „стъпила“ на това решение. Самото решение на ПК на ВСС било нищожно само по себе си, като Б. С. бил загубил качеството си на „и. ф.“ още на 22.07.2025 г. ex lege, като в тази връзка се отбелязва, че само съдът имал право да тълкува закона – цитират се разпореждания на ВКС № 2035/02.10.2025 г. (съдия Т.) и № 2036/02.10.2025 г. (съдия П.). В случая „несъгласието“ на ПРБ с въпросните актове било абсолютно правно ирелевантно, тъй като посочената по-горе практика на ВКС била задължителна и обвързваща за всички наказателни съдии в Република България - включително и за настоящия съдебен състав. На критика в жалбата се подлагат също аргументите на ПК на ВСС от 24.09.2025 г., като се отбелязва, че разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ не била оспорена пред КС. Това следвало да бъде забелязано и тълкувано по съответния начин от ад-хок прокурора, която неправилно тълкувала закона, че Б.С. продължавал да може да изпълнява правомощията на главен прокурор, въпреки влязлата в сила норма на чл. 173 ал. 15 от ЗСВ, защото нямало изричен акт на ПК на ВСС, който да го освободи от длъжност. Според жалбоподателя, императивното законово положение на посочения нов текст от ЗСВ, че лицето, което към момента на влизането му в сила е

определено да изпълнява функциите на главен прокурор, с изтичане на предвидените шест месеца от момента на влизането му в сила, не може повече да изпълнява тези функции, било пренебрегнато в постановлението на ад-хок прокурора и „поставено под несъществуващо условие - освобождаване от длъжност с акт на ПК на ВСС“. Тълкуването на нормата на чл. 173 ал. 15 от ЗСВ налага недвусмисления извод, че прекратяването на функциите на и. ф. главен прокурор настъпвало по силата на закона и не било необходимо реализирането на никакъв допълнителен факт от никакъв сложен фактически състав - съобразно посочените по-горе съдебни актове. Б. С. бил извършил много действия след датата 21.07.2025 г., спадащи в правомощията на длъжността „и. ф. главен прокурор“ без да е бил оправомощен да изпълнява тази длъжност - точно обратното на възприетото в атакуваното постановление.

Съдът, съобразно правомощията си, визирани в 411б, ал. 2 от НПК, след като се запозна с жалбата и останалите материали, налични по преписка № 11/2025 г. по описа на ВКП, счита следното:

Жалбата на Н. П. Н. е процесуално допустима по смисъла на чл. 411б, ал. 1 от НПК, доколкото същата изхожда от лице, подало съобщение по смисъла на чл. 209 от НПК за осъществено от и. ф. главен прокурор престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК, поради което същото лице има правото и да обжалва отказа на ад-хок прокурора да образува досъдебно производство – наличен в атакуваното постановление от 06.10.2025 г.

Съобразно данните, че жалбоподателят Н. е запознат с посоченото постановление на ад-хок прокурора на 06.10.2025 г. и го е обжалвал пред СГС с входиране на процесната жалба на 09.10.2025 г., жалбата се явява подадена в законоустановения седемдневен срок и подадена пред компетентния съд.

По същество съставът на СГС намира жалбата за неоснователна.

Фактите по делото са следните:

Жалбоподателят Н. е подал съобщение до ВКС на 11.08.2025 г. за осъществено след 25.07.2025 г. (поправено в процесната жалба на 21.07.2025 г.) престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК от страна на и. ф. главен прокурор Б.С. с аргумент, че е изтекъл максималния шестмесечен срок по чл. 173, ал. 15 от ЗСВ, съгласно която разпоредба едно и също лице няма право да изпълнява съответните функции за временно изпълняващ функциите на главен прокурор за срок, по-дълъг от 6 месеца. В сигнала се подчертава, че разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ се прилагала само занапред.

Така подаденото съобщение е препратено на 05.09.2025 г. по компетентност на ад-хок прокурор Т.

За да откаже образуване на досъдебно производство по горепосоченото съобщение, в атакуваното с процесната жалба постановление от 06.10.2025 г. ад-хок прокурор Т. е приела, че липсва обективна съставомерност по чл. 274, ал. 1 от НК, на база решения на ПК на ВСС, приели, че нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (в сила от 21.01.2025 г.) нямала обратна сила и не се отнасяла за висящи случаи (при липса и на изрична регламентация в преходни и заключителни разпоредби на ЗСВ), какъвто бил този с и. ф. главен прокурор Б.С.. По-конкретно се цитират протокол № 24 от заседание на ПК на ВСС, проведено на 09.07.2025 г. и протокол № 31 от заседание на ПК на ВСС, проведено на 24.09.2025 г. Ад-хок прокурор Т. е посочила в постановлението си също, че назначаването и освобождаването на магистрати от органите на съдебната власт винаги било резултат от сложен фактически състав, който следвало да бъде изпълнен в цялост, като винаги, включително при освобождаване, било необходимо съответно решение на ПК или СК при ВСС. Без да е налице влязло в сила решение за освобождаване от длъжност, Б.С. продължавал да бъде оправомощен да изпълнява длъжността, на която бил назначен.

Контролният съдебен състав от СГС намира аргументите на ад-хок прокурор Т. да откаже образуване на досъдебно производство за осъществено от и. ф. главен прокурор С. престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК за основателни, като следва да изложи и своя прочит на фактите по делото.

Преди всичко разпоредбата на твърдяното престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК гласи, че който самоволно извърши действие, което спада в кръга на службата на длъжностно лице, която той не заема или от която е лишен, се наказва с лишаване от свобода до една година или с пробация.

За да е налице съставомерност от обективна страна, на първо място, следва да има данни за действие на определено лице, което действие спада към изрично посочените (в нормативни актове или в длъжностна характеристика) в кръга от дейности, следващи се от службата на длъжностно лице. На второ място, необходимо е деецът въобще да не заема подобна длъжност (т. е. той въобще не покрива характеристиките на „длъжностно лице“) или пък да е заемал такава, но към момента на инкриминираното действие да е лишен от службата си на длъжностно лице (съобразно позицията му – с прекратяване на трудово правоотношение, прекратяване на правомощия от легитимен орган и т. н.).

От субективна страна деянието по чл. 274, ал. 1 от НК се осъществява единствено с пряк умисъл, за което недвусмислено говори използваното от законодателя прилагателно „самоволно“. Иначе казано деецът трябва да съзнава, че или никога не е притежавал качеството длъжностно лице, в чиито правомощия е осъществяване на инкриминираното действие по служба, или, че вече е лишен от това качество и няма право да го осъществява, но въпреки това съзнателно извършва посоченото действие по служба.

На база горните задължителни уточнения контролният съд следва да посочи, че съобщението на жалбоподателя за осъществено престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК от страна на и. ф. главен прокурор С. не съдържа данни за конкретни инкриминирани действия, а се позиционира на по-скоро принципна основа: твърди се, че самото продължаване на изпълняване на функциите на главен прокурор от страна на Б. С. след 21.07.2025 г., когато бил изтекъл шестмесечния срок по чл. 173, ал. 15 от НК, осъществява горепосочения състав на престъпление.

Съдът не споделя подобно виждане не само доколкото за съставомерността си изпълнителното деяние по чл. 274, ал. 1 от НК се нуждае от конкретно посочено действие, а такова не се твърди в жалбата, а и поради факта, че след 21.07.2025 г. липсва акт, от който да се черпи извод, че Б. С. е лишен от право да осъществява временно функциите на главен прокурор. Точно обратното – налице е акт от легитимен орган, който сочи, че Б. С. продължава да изпълнява законосъобразно функциите си, за което ще стане дума по-долу. Това обстоятелство прави изначално несъставомерно (включително от субективна страна) по чл. 274, ал. 1 от НК продължаващото изпълняване от негова страна на функциите на главен прокурор.

В съществото си спорът, който повдига жалбоподателя, е дали длъжността на Б. С. като изпълняващ функциите на главен прокурор след изтичане на срока по чл. 173, ал. 15 от ЗСВ следва да се счита автоматично преустановена по силата на закона и какво следва, ако „работодателят“ (с всички условности на подобно сравнение) след тази дата се произнесе в обратен смисъл, каквото е решенето на ПК на ВСС от 24.09.2025 г. за това, че разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ е неприложима по отношение на влязлото в сила решение на ПК на ВСС по протокол № 21/16.06.2023 г., с което за и. ф. главен прокурор е определен Б.С., потвърдила е последното решение и е взела решение да не открива производство за определяне на нов и. ф. главен прокурор.

Във връзка с цитираните актове на ВКС (разпореждания на ВКС № 2035/02.10.2025 г. и № 2036/02.10.2025 г.), принципно вярно интерпретирани в жалбата, е необходимо да се посочи, че посочените разпореждания на ВКС са насочени към правните последици от актовете на и. ф. главен прокурор С. след 21.07.2025 г., но не могат да променят конституционно закрепения в чл. 129, ал. 2 от Конституцията на Р България ред за назначаване и освобождаване от длъжност на главния прокурор.

Съпоставено със съставомерните характеристики на чл. 274, ал. 1 от НК, ако се говори за изпълнително деяние, то в случая може да се обсъжда единствено втората хипотеза, в която с изричен акт и. ф. главен прокурор С. е бил лишен от правото да изпълнява функциите на

главен прокурор. Най-малкото не се спори, че Б. С. е легитимно избран за „и. ф.“ главен прокурор от ВСС – с Решение на ПК на ВСС от 16.06.2023 г. В случая липсва подобен акт от ВСС, а именно ВСС (а не ВКС) е органът, който назначава и освобождава (включително като временно изпълняващ функциите) главния прокурор.

Съдебният състав не счита за необходимо да се впуска в разсъждения относно това „кой е прав“ – ПК на ВСС или ВКС в двете си разпореждания. Подобен подход е не само несериозен и непрофесионален, но и излишен на фона на конкретния предмет по делото. Актовете на ВКС действително имат задължителна сила за правораздавателните и правоохранителните органи, както и спрямо гражданите, но в случая същественото е, че легитимният, конституционно закрепен кадрови орган, отговорен за назначаването и освобождаването на главния прокурор, включително и като временно изпълняващ функциите на такъв, в лицето на ВСС (неговата ПК) с изричен акт от 24.09.2025 г. сочи, че Б. С. законосъобразно изпълнява функциите на главен прокурор към настоящия момент. При такъв нарочен акт няма как въобще да се поставя въпроса за „самоволно“ изпълняване на длъжност от страна на Б. С., от която е лишен, поради което въобще не може да се поставя въпроса за съставомерност от субективна страна по чл. 274, ал. 1 от НК – последното като допълнение на правилния извод на ад-хок прокурора за несъставомерност от обективна страна.

Още повече, че, както съдът посочи по-горе, в случая не се твърди за конкретни действия, а за такива „по принцип“ след определена дата, което твърдение самостоятелно противоречи на един от основните принципи за законоустановеност на деянията и предвидените за тях наказания в НК.

В заключение, излишно е също да се напомня, че продължаването на дейността на държавни институции и носители на държавна власт след изтичане на нормативно определения им мандат не е в никакъв случай прецедент в съвременната история и в това отношение са налице и решения на Конституционния съд (примерно Решение № 12 от 27 септември 2022 г. по конституционно дело №7/2022 г.), отдала приоритет на защитата на стабилитета на държавната власт и управление пред автоматичното прекратяване на правомощия поради изтекъл мандат.

С оглед горното постановление на ад-хок прокурор Т. следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 411б, ал. 2 от НПК, СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановление на ад-хок прокурор Д.Т. от 06.10.2025 г., с което е отказано образуване на досъдебно производство по преписка 11/2025 г. по описа на ВКП срещу и. ф. главен прокурор Б.Б.С. за извършено престъпление по чл. 274, ал. 1 от НК.

Препис от определението да се връчи на жалбоподателя Н. П. Н. и ад-хок прокурор Т..

Определението подлежи на обжалване в 7-дневен срок от получаване на преписа пред Софийския апелативен съд.

Съдия при Софийски градски съд: _____